

Вплив війни на ринок праці в Україні

Економіка України останніми роками функціонує в надзвичайно тяжких умовах – від пандемії коронавірусу, яка спричинила зупинку цілих галузей економіки, до воєнних дій на території України, що спричинило неможливість функціонування підприємств на великій частині території країни. Відповідно, тяжкі наслідки цих подій відчув на собі і український ринок праці, який не встиг відновитися після пандемії і вже був змушений пристосовуватися до війни, під час якої велика кількість економічно активного населення покидала країну, в пошуках безпечного місця перебування, а інша частина – вступала до лав ЗСУ. Таким чином, це спричинило скорочення пропозиції на ринку праці, та все ж це було неспівставно із тією кількістю підприємств, що не мали змоги функціонувати у звичному режимі і тому були змушені проводити скорочення працівників або взагалі переставали функціонувати. Це, у свою чергу, призвело до зростання рівня безробіття в Україні. Так, у 2021 році рівень безробіття в Україні становив 9,9%, у 2022 році відбулося зростання до понад 20%, з таким показником Україна входила в десятку країн з найбільшим рівнем безробіття. За прогнозом НБУ до кінця 2023 року рівень безробіття в Україні має знизитись до 18%. При цьому варто зауважити, що для розрахунку рівня безробіття використовується відношення кількості безробітних до робочої сили, що означає, що причиною зростання рівня безробіття в Україні є не так зростання кількості безробітних, як зниження кількості робочої сили, внаслідок її виїзду.

На рис. 1 наведено динаміку кількості зареєстрованих безробітних, так у 2022 році абсолютна кількість зареєстрованих безробітних знизилась, у порівнянні із 2021 роком серед жінок на 8 тис. осіб або 4,5% та серед чоловіків на 17,4 тис. осіб або 16%. У 2023 році ця динаміка продовжилася та призвела до того, що було зареєстровано рекордно низька кількість безробітних. Серед жінок та чоловіків скорочення кількості безробітних становило 58% та 73% відповідно (швидші темпи скорочення кількості зареєстрованих безробітних серед чоловіків є наслідком призову військовозобов'язаних до служби).

Зростання рівня безробіття у 2022 році та його незначне скорочення у 2023 році разом зі зниженням кількості безробітних має негативні наслідки не лише для працівників, які не можуть реалізувати свої здібності, а й для роботодавців, які відчувають нестачу кадрів. Причиною такої ситуації є диспропорції у попиті та пропозиції на робочу силу (в тому числі і через географічний чинник) та професійно-кваліфікаційний дисбаланс. Ще більшою ця проблема виглядає, коли зважати на прогнози різних джерел, що свідчать про те, що в Україну можуть не повернутися від 1,3 млн. до 3,3 млн. біженців. А це означає, що вирішувати проблеми недостатньої кількості кадрів на ринку праці Україна повинна буде вже з тією робочою силою, яка залишилась всередині країни. Окремими способами вирішення чого можуть стати: перекваліфікація робочої сили, забезпечення працевлаштування для ветеранів, відхід від стандартів «франшизи» та перехід на більш високопродуктивне виробництво, стимулювання розвитку малого бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Державна служба зайнятості України. Аналітична та статистична інформація. [Електронний ресурс]. – URL: <https://www.dcz.gov.ua/analitics/67> – Дата звернення: 21.10.2023.